

12. Jul. 1846

FAKTA

Dato:
12. Jul. 1846

Sidetal:
Dagbog G, side 112-114

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19998

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
268-270; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 476-477

TRANSSKRIFTION

Amsterdam 12 July 1846.

Jeg var atter i Dyre-Haven fra 10-3, tegnede noget og saae meget, det morer mig usigeligt at see disse fremmede Skabninger, fra de nobleste Former i Tigre og Løven til de sørgelige plumpe i Iisbjørnen, at høre Løvens Brøl og smaae Dyr Klynken, at udmale mig deres Hjem og deres Liv i Stepper og Urskove. En af Vogterne kom til mig og sagde: jeg var vist Maler, da jeg saa tit kom; og da han hørte jeg var dansk, sagde han: at det var han med. En kummerlig Historie har han vist; han var som ung Husarofficeer deserteret i 1826 for en Duel, havde i Hamborg solgt Hesten, havde været Ritmester i Polen, tjent under Clepizcky ved Ostrolencka, havde senere været Tolk hos en Greve i Holland og var nu Oppasser ved de vilde Dyr i Amsterdam. Hans Navn var: von Oldenburg¹, han var beslægtet med Cavaleriofficeren, som blev gift med en Frøken Sehested. Det er underligt, alt Spor af en saadan bedre Fortid var veget for et raat Charlatan- •113• væsen, og som han der sad paa Skranken og fortalte sin Historie idet han idelig slog med den flade Haand paa Bommen, vilde jeg troet, at han var voxet op i en eller anden omvankende Gjøglertrup. Han forærede mig to Pinde af Pindsvinet, men frabad sig mit Tilbud at bringe Underretning fra ham til hans Moder, som endnu lever i Slangerup. Han talte endnu temmelig taaleligt dansk, skjøndt det var med tydsk Accent og blandet med tydske Ord. See, han har ogsaa været en Moders Glæde! – I Aften vilde jeg have en Fornøjelse, tog min Tegnebog og gik ned i Gaarden hvor jeg snart fik alle Børnene om mig, viiste dem Billeder og klippede Dyr til dem; en lille Dreng fik en Hund, som han bandt en Traad i at den ikke skulde løbe bort. Det falder mig ind: jeg har hørt Kunstnere sige, "det er kun gjort for Folk, som ikke forstaa dem paa Kunstsager", - det er en Doppelthed i Produktivitet, som jeg ikke har. Om det er for ganske smaae Børn jeg tegner, saa gjør jeg det altid saa godt jeg kan, derfor •114• kan jeg finde mig i, at de rive det itu, men male det over maa de ikke, det gjør mig ondt. Det er en Respect jeg har for Kunsten, der ikke tillader mig med Flid at gjøre noget Slet, om det end i næste Øieblik skal ødelægges, saa har jeg under Udførelsen baade Øvelse og Glæde derved, og det er tit, at jeg har tegnet netop vanskelige Ting, som længe have ligget i min Tanke, for Børn, fordi jeg følte det Mislige i at sætte det i min Skizzebog; stundom kom det der bagefter.

¹ Dyrepasseren von Oldenburg har ikke kunnet identificeres. Hans nævnte slægtning er Georg Ferdinand Oldenburg (1800-1866), der i 1835 var blevet gift med Karen Louise Sehested (1811-1864).

Amsterdam 12 Juli 1846.

Jeg var etter i Dine Klaver fra 10-3, tegned
noget og saa meget, det mere mig isigjeldt
at see disse fremmede Skabninger, fra de mest
beste Former i Tegn og Løven til de simpleste
pløkker i Pistbjørnen, at høre Lovens
Brød og mere Dyr Klykken, at end male
mig deres Kjøm og deres Liv: Stepper og
Urskove. En af Deyterne kom til mig og
sagde: jeg var vist Maler, da jeg saa det Kom;
og da han hørte jeg var dansk, sagde han:
at det var han med. En kunn merkelig Historie
har han vist; han var som mig plumer
officer deserteret i 1826 for en Duel, hvor
de i Hamborg sægt plusten, havde været
Fitzmester i Polen, tjent under Clepizskij
ved Ostrolencka, havde senere været
Tolk hos en Greve i Holland og var sin
Oppasser ved de vild. Dyr i Amsterdam.
Hans Navn var: von Aldenburg, han
var beslektet med Kavaleri Officerer, som
blev gift med en Frøken Schested. Det
er underligt, alt for af en saa dan beder
Fortid var meget for et saut Churlatur

verden, og som man der sad paa Skranken
og fortalte sin Historie i det man i delig sly
med den flade Flaad paa Bommen, vilde
j truet, at man var vejet op i en eller anden
omvankende Jøglestrøg. Man foretog
mig to Pind af Pindsvinet, men forbad
sig mit Tilbud at bringe Underretning
fra ham til hans Moder, som endaa lever
i Kangerups. Man talte endaa temmelig
stadeligt Dansk, skjøndt det var med tydske
Accent og blandet med tydske Ord. See,
man har ogsaa været en Maders Gæde! -
4 Aften vilde j have en Ferriside, ty min
Tegnelig og gik med i Jorden hvor j maat
fik alle Bommene om mig, vi st dem
Billeder og skippede. Dig til dem, en lille
Dreng fik en Klud, som man bandt en
Traad i at den ikke skulde løbe bort. Det
saldet mig ind: j har hørt Kunstere sige,
"Det er kun gjort for Folk, som ikke forstaa
den paa Kunst sager," - det er en Dapperhed
i Productivitet, som j ikke har. Om det
er for ganske renne Børn j tegner, saa
gjør j det altid saa godt j kan, derfor

have j' findet mig i, at de sine det i sin,
men male det over maa de ikke, det gjer
mig ondt. Det er en Respect j' har for Kun-
sten, der ikke tillader mig med Flid at gjore
noget Slet, om det end i meste Qvælblik skal
iddelegges, saa har j' under Udfoerelsen baade
Ouelo og Gled. Derud, og det er tit, at j' har
tegnat met op vanskelige Ting, som længe
have ligget i min Tanke, for Børn, for
di j' fælte det Misdige i at sette det i min
Skiggebog; stundom kom det der bagefter.
Amsterdam 13 Febr. 46. -

Et Træk, j' izeer saae i Dyrer-Klassen faaet j' se
kjent, at j' har vil notere det. Der er to dirlige Kon-
quæer, en Klau og en Klun; den første er saa glædelig
og grædig, at Oppasserererne gjorne under Medtækt
skjæde en Fjed ind for at selle Børn, at Klunnen
kan nyde sin Part ubestkaeret. Det skeete i alle izeer,
og da han var gaet videre og de mange Tilskuere
gjorde Tilroyn lidt besværligere, saa foer da ogsaa
Klassen som varendt over sin Mages Part, som
dems ganske taalmodig gav Slip paa, og stod
kjerligt og stikkede den grædige Klerre, saalænge
han spiste. En Mandene dog ikke nogle Anæer, er
Grundkjerttet selv: det vilde Dyr ikke grædig.